ISO 20400

Održive nabavke

ISO 20400

održive nabavke

Odluke organizacije u vezi s kupovinom ne samo da utiču na samu organizaciju, već utiču i na ekonomiju, okolinu i društvo. Dakle, ne bi li svijet bio bolje mjesto kad bi se odluke donosile na održiv način?

Šta organizacija kupuje, od koga kupuje, i kako koristi robu i usluge koje je jednom kupila, može imati veliki uticaj na sve: od performansi i dobrobiti zaposlenih pa do reputacije i odnosa zainteresovanih strana. Iz tog razloga, kupovna funkcija organizacije može odigrati ključnu ulogu u društvenoj odgovornosti i pomoći da se integriše na nivou upravljanja.

Na nabavku obično ide značajan dio budžeta organizacije. Samo u javnom sektoru oko 12% BDP-a i 29% državne potrošnje u zemljama članicama Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD).

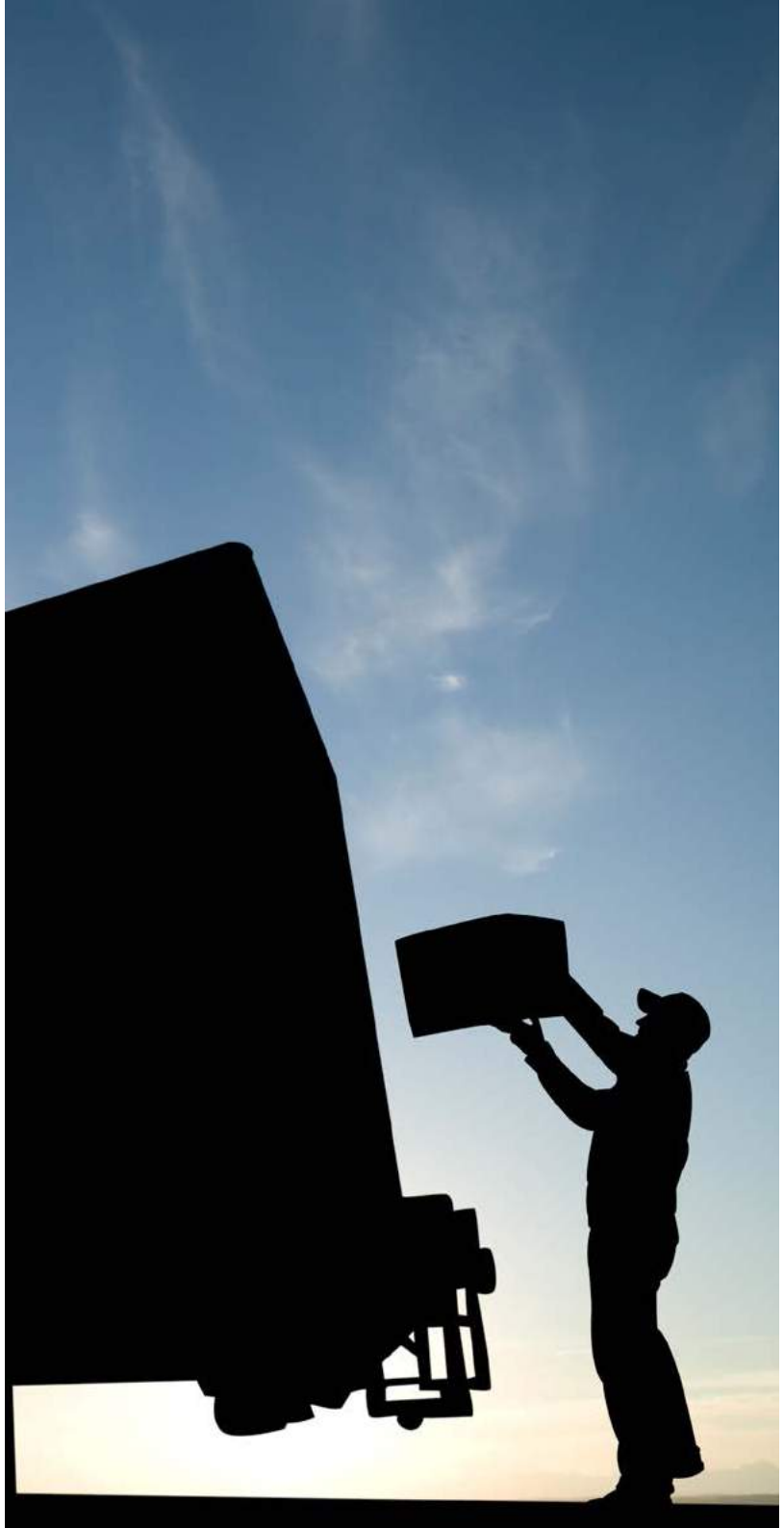
ISO 20400, Održive nabavke - Smjernice, pruža smernice za organizacije koje žele da integrišu održivost u svoje procese nabavke. Standard predstavlja sektorski specifičnu primjenu ISO 26000, Smjernice za društvenu odgovornost, koje su dopunjene posebnim fokusiranjem na funkciju kupovine.

Šta je održiva nabavka?

Održiva nabavka je proces donošenja odluka o kupovini koje zadovoljavaju potrebe jedne organizacije za robom i uslugama na način koji koristi ne samo organizaciji već i društvu u cjelini, uz minimiziranje njenog uticaja na okolinu. Ovo se postiže tako što će se osigurati da su uslovi za rad zaposlenih i njihovih dobavljača pristojni, da su proizvodi ili kupljene usluge održivi, gdje je to moguće, i da su riješena društveno-ekonomska pitanja, kao što su nejednakost i siromaštvo.

Šta je ISO 20400?

ISO 20400 daje smjernice za integrisanje održivosti u procesima nabavke organizacije. Usmjeren na najviše rukovodstvo i direktore funkcija nabavke, standard pokriva političke i strateške aspekte procesa nabavke, odnosno kako da uskladi nabavku s ciljevima i zadacima organizacije i stvori kulturu održivosti. Standard definiše principe održivih nabavki, uključujući odgovornost, transparentnost, poštovanje ljudskih prava i etičko ponašanje, i naglašava ključne faktore kao što je upravljanje rizikom i određivanje prioriteta. Takođe pokriva različite faze procesa nabavke, iznoseći korake potrebne da se društvena odgovornost integriše u kupovnu funkciju.

Kakve koristi će imati moja organizacija?

Implementacijom standarda ISO 20400, vaša organizacija će dati pozitivan doprinos društvu i ekonomiji kroz donošenje održivih odluka u vezi s kupovinom i ohrabriti dobavljače i ostale zainteresovane da učine isto. Standard će vam pomoći da smanjite uticaj na okolinu, riješite pitanja ljudskih prava i upravljate odnosom s dobavljačima, dok usklađujete dugoročne globalne troškove i poboljšavate performanse nabavke, što vašoj organizaciji daje konkurentsku prednost.

Korišćenje standarda će poboljšati komunikaciju između izvođača i svih zainteresovanih strana i promovisati međusobno korisnu saradnju. Takođe će uskladiti funkcije nabavke kroz unapređenje odnosa sa dobavljačima i smanjenje rizika u lancu snabdijevanja, poput poremećaja usljed povlačenja proizvoda ili neuspjeha dobavljača. Povrh toga, standard ISO 20400 je korisno sredstvo za jačanje produktivnosti, optimizaciju troškova i podsticanje inovacija na tržištu.

Kome je namijenjen ISO 20400?

ISO 20400 je usmjeren na organizacije svih veličina, i u javnom i u privatnom sektoru, jer se primjenjuje na skoro svaku odluku o nabavci: od kancelarijskog materijala i ugostitelja do dobavljača energije, građevinskog materijala i još mnogo toga.

Kako se ovaj standard odnosi na ISO 26000, za društvenu odgovornost?

Održive nabavke su ključni aspekt društvene odgovornosti. ISO 26000 čini osnovu standarda ISO 20400, oslanjajući se na iste principe i glavni predmet ljudskih prava, radne prakse i fer poslovne prakse. Kao takav ISO 20400 će pomoći pojedincima koji rade u nabavci da integrišu principe društvene odgovornosti u proces nabavke kao što je opisano u standardu ISO 26000.

Šta se dešava sa sertifikacijom?

ISO 20400 daje smjernice, a ne zahtjeve. Stoga nije namijenjen za sertifikaciju.

Podizanje održive nabavke na viši nivo

Mnoge organizacije u svojim procesima već implementiraju prakse održive nabavke. Međunarodni proizvođač hemikalija i plastike „Braskem“, na primjer, već ima uspostavljen Kodeks ponašanja za dobavljače etanola, zajedno s programom za kontinuirani napredak, koji omogućava dobavljačima da izmjere svoj učinak u odnosu na druge i prate napredak.

„Itaipu Binacional“, najveća hidroelektrana na svijetu, koja je uključena u razvoj ISO 20400, već ima uspostavljenu politiku održive nabavke i programa čiji je cilj da ugradi u organizaciju kulturu održivosti i da osigura da se pri svakoj nabavci u obzir uzima održivost. ISO 20400 će takođe pomoći drugim organizacijama da ugrade održivost u svoje procese nabavke i usavrši postojeće programe i sisteme, oslanjajući se na ekspertizu i najbolje prakse iz cijelog sveta.

Kako mogu da počnem uz ISO 20400?

Da biste izvukli maksimalnu korist od standarda ISO 20400, prije nego što počnete vrijedi razmotriti sljedeće:

- Ispitajte svoju „kulturu kupovine“

  Kako i od koga kupujete? Koliko kontrole imate nad rizicima kojima su izloženi vaši dobavljači, kao što su nestašica zaliha? Da li su zahtjevi vaših dobavljača realni? Da li je vaša organizacija jasna u vezi sa sopstvenim zahtjevima?

- Upoznajte svoj lanac snabdijevanja

  Procijenite troškove u lancu snabdijevanja u svojoj organizaciji. Koliki dio vašeg prihoda ide na plaćanja dobavljačima? Da li vam je poznat njihov društveni i ekološki uticaj?

- Mislite strateški

  Razmotrite rizike i mogućnosti koji proizilaze iz bliže saradnje s vašim glavnim dobavljačima - tokom cijelog životnog ciklusa.

- Osigurajte naklonost najvišeg rukovodstva

  Osigurajte da su ključni donosioci odluka i najuticajniji u odboru i oni, svjesni prednosti, mogućnosti i mogućih posljedica sprovođenja održivih nabavki u vašoj organizaciji.

Više informacija

Web-stranica ISO-a: **www.iso.org**
ISOfocus magazin: **www.iso.org/isofocus**
ISO videa: **www.iso.org/youtube**
Pratite nas na Twitteru:: **www.iso.org/twitter**
Pridružite nam se na Facebooku: **www.iso.org/facebook**
Pridružite nam se na GooglePlusu: **www.iso.org/gplus**

O ISO-u

ISO (Međunarodna organizacija za standardizaciju) je nezavisna, nevladina međunarodna organizacija sa članstvom od 162 * nacionalna tijela za standardizaciju. Kroz svoje članove, ISO okuplja eksperte koji razmjenjuju znanja i razvijaju dobrovoljne, zasnovane na konsenzusu, tržišno relevantne međunarodne standarde koji podržavaju inovacije i pružaju rješenja globalnih izazova.

ISO je objavio više od 21 500 * međunarodnih standarda i srodnih dokumenata koji pokrivaju skoro svaki vid industrije, od tehnologije do sigurnosti hrane, poljoprivrede i zdravstvene zaštite.

Za više informacija, posjetite www.iso.org.

* februar 2017

Međunarodna organizacija za standardizaciju

ISO Centralni sekretarijat
Ch. de Blandonnet 8
Case Postale 401
CH – 1214 Vernier, Ženeva
Švajcarska

iso.org

© ISO, 2017
All rights reserved

ISBN 978-92-67-10731-8

Institut za standardizaciju Crne Gore (ISME)

VII Omladinske 28,
81000 Podgorica

Tel: + 382 20 227 123
Fax: + 382 20 227 138
e-mail: isme@t-com.me
web: www.isme.me